

Liturgie Leer-van-de-kerk-dienst

Emmen, 25 september 2016

Thema: opvoeden om te groeien in verlangen
naar God

Votum

Vredegroet

Genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus.

Zingen geloofsbelijdenis: **Gezang 179a**

Gebed om verlichting met Gods Geest

Bijbellezingen: **Deuteronomium 6:4-9, Efeziërs 6:1-4,
Hebreeënen 12:1-13** (gelezen door...)

Zingen: **Psalm 78:1,2**

Preek

Amenlied: **Opwekking 687** (Heer, wijs mij uw weg) (mmv muziekgroep)

Filmpje

Zingen: **Opwekking 378** (Ik wil jou van harte dienen) (mmv muziekgroep)

Dankgebed

Inzameling van de gaven (diakenen geholpen door...); tijdens de collecte

filmpje/muziek: *Ik leg de naam van mijn kinderen...*

<https://www.youtube.com/watch?v=1GH9kRgWnHg>

Slotzang: **Gezang 110:1-5**

Zegen

Moge de Heer u zegenen en beschermen, moge de Heer het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn, moge de Heer u zijn gelaat toewenden en u vrede geven.

Preek voor een Leer-van-de-kerk-dienst
Opvoeden als leren verlangen naar God
(preek in kader 'Maand van de opvoeding')
Emmen, 25 september 2016

Intro

Vorige week hadden we 't er even over [dia1] wie nou een echte Emmenaar is, en wat je een echte Emmenaar maakt.

Moet je dan in Emmen geboren en getogen zijn? Of alleen maar in Emmen te wonen? Of je vooral Emmenaar voelen?

Die vraag naar je identiteit is actueel: afgelopen week werd de troonrede voorgelezen door de Koning en werden in de Tweede Kamer de Algemene Beschouwingen gehouden.

En daar kwam steeds de vraag terug: [dia2] wat maakt je tot Nederlander? Wat is de identiteit van een Nederlander?

Iemand die in Turkije of Marokko geboren is en al jaren in Nederland woont – is dat een Nederlander? Misschien heeft 'ie wel het Nederlands staatsburgerschap, maar voelt 'ie zich daarmee een Nederlander? Meestal is er nog een sterke verbondenheid met het moederland (net als veel Nederlanders die naar Canada of Australië zijn gevlucht, sorry geëmigreerd, zich nog heel lang wel een beetje Nederlander voelen...)

Vanuit Psalm 87 ontdekten we dat het voor gelovigen helemaal niet zo belangrijk is waar je bent geboren, tot welk volk je hoort, of in welk land je woont.

[dia3] Waar het om gaat is dat je bent ingelijfd in het volk van God.

Door geloof ben je nakomeling van Abraham en ingelijfd in het lichaam van Jezus Christus. En dat bepaalt je identiteit; [dia4] **dat je bij Jezus hoort maakt wie je bent: kind van God.**

Vanmiddag gaan we daarop verder.

Als kerkgemeenschap hebben we samen met de CGK Emmen een [dia5] 'maand van de opvoeding' georganiseerd, waarin verschillende aspecten van het opvoeden aan de orde komen.

We roepen u en jou nadrukkelijk op, hieraan mee te doen en de avonden te bezoeken.

Want het is belangrijk over opvoeden na te denken en er met elkaar over door te praten.

Omdat we er allemaal mee te maken hebben en krijgen, of we nu ouder of jonger zijn, of we nu wel of niet zelf kinderen van HERE hebben gekregen.

Nadenken over het wat betekent dat we zelf kind van God zijn en wat het betekent dat we kinderen van God mogen opvoeden/opgevoed worden door kinderen van God.

Gebed

Bijbellezingen en zingen

Preek

Volk van God, geliefde gemeente van Jezus Christus,
br/zr jonger of ouder, welkome gast, luisteraar/kijker thuis,

[dia7] Opvoeden is altijd **mooi en lastig** geweest.

Het is **mooi** [dia8] want het is prachtig om een of meer kinderen van de HERE te krijgen: zulke wonderlijke unieke mensjes, die zich elk op hun heel eigen wijze ontwikkelen. Het is mooi om hen liefde te geven en tegelijk afhankelijkheid te ervaren. Hen te helpen en wegwijs te maken. Hen te zien opgroeien tot zelfstandige mensen.

Mooi dat we in kerk [dia9] *samen* kinderen van de HERE hebben gekregen, en dat dus ook iemand die zelf geen kinderen heeft gekregen, toch vader of moeder, opa of oma mag zijn in de kerk, soms een babietje de kerk mag binnendragen, iets te vertellen heeft op de tienerclub, in de catechese of op de vereniging.

Mooi dat je zo samen de verhalen van Gods volk mag vertellen, en de kinderen mag voorleven in geloof en liefde en trouw en gehoorzaamheid aan de HERE.

Maar wat is het ook **moeilijk** [dia10] want kinderen hebben wel hun eigen willetje, kunnen ontzettend puberen, en dingen doen en wegen gaan die niet goed zijn. Er is wel de werkelijkheid van de zonde; kinderen kunnen ondanks dat ze gedoopt zijn en kind van God zijn, ondanks dat je ze steeds over God hebt verteld en met hen hebt gebeden, toch hun geloof verliezen.

En wat is het moeilijk [dia11] om grenzen te stellen en die ook te handhaven, om geloofwaardig en consequent en betrouwbaar en liefdevol te zijn en te blijven; wat kun je je als opvoeder soms hopeloos en machteloos voelen.

Ook dan is het goed te beseffen dat je deel uitmaakt van een kerkelijke gemeenschap, en elkaar kunt helpen en steunen. Door er over te praten, dingen te delen – wat bezielt jou? Moedermorgens. Vadergepreksgroepen. Je kunt elkaars druk/zorg verlichten, door 's een dagdeel kinderen van een ander op te vangen of hen uit te nodigen bij je op bezoek te komen.

Opvoeden is altijd mooi en lastig geweest.

Toch denk ik dat het er de laatste tientallen jaren niet makkelijker op geworden is.

Want [dia12] maatschappelijk/culturele context speelt ook een rol.

Het maakt verschil of je als samenleving een vast fonds van normen en waarden hebt waar mensen elkaar op kunnen aanspreken. Of dat, zoals tegenwoordig, een inhoudelijke gemeenschappelijk verbondenheid ontbreekt.

Iemand (Els van Dijk) typeerde het zo: [dia13] **van gemeenschap naar gezelschap**.

Gezelschap=individuen die los van elkaar en langs elkaar heen leven.

Wie voedt er nog op? Waardoor word je opgevoed?

De mening van kinderen/jongelui over allerlei dingen wordt meer en meer bepaald door wat ze op tv en internet tegenkomen.

Morele waarden worden niet gevormd door wat je meekrijgt van thuis of in de kerk, maar door hoe het gaat in *soaps*, politseries en *comedy's*.

De werkelijkheid komt door knippen en plakken bij elkaar, want zo werkt dat op internet...

En als je iets wilt weten, vraag je je niet af: 'wat zou *God* er van vinden?', maar 'wat kan ik

er op *google* over vinden?'.
Ook sociaal is er een probleem. Samen als gezin de zomervakantie doorbrengen is zo langzamerhand een van de grootste uitdagingen geworden. Het hele jaar leef je wat langs elkaar heen, en dan zit je opeens zo'n 1500 km lang op elkaars lip in de auto, en moet je samen een ingewikkelde bungalowtent opzetten. En als dat ding eindelijk staat – wat ga je dan doen? Nou ja, *als er maar Wifi is...*

Of op een kinderfeestje: gezellig samen bowlen. Maar een van de jongetjes pakt elke keer nadat 'ie gegooid heeft z'n mobiel, om daar een spelletje op te doen, in plaats van contact te maken met de anderen.

Opvoeden is lastiger, in elk geval: anders geworden – daarom is het goed het er over te hebben. [dia14] Wat is opvoeden? Wat is het doel ervan? Hoe doe je het?

In het boekje '*De hunkerende generatie*' vertelt Els van Dijk het **verhaal van Klaas** (blz 69, voorlezen).

Ik vind dat wel een mooi doel van opvoeding: [dia15] **verlangen**.

Wat bezielt jou? Wat wil je later worden? Waar ga jij voor?

Gá je überhaupt nog wel ergens voor?

Verlangen als doel ook van opvoeding in/uit het geloof.

De Bijbel is er duidelijk genoeg over dat mensen [dia16] leiding, sturing, structuur, zeg maar: onderwijs/opvoeding nodig hebben.

We kunnen onze kinderen niet de doolhof van deze wereld in sturen en het hen zelf maar laten uitzoeken (de zogenaamde vrije opvoeding).

In het Oude Testament worden ouders opgeroepen hun kinderen de geboden van de HERE in te prenten, en er steeds weer over te spreken, thuis en onderweg en als ze naar bed gaan en opstaan.

Liefde voor de HERE blijkt er uit dat je zijn wil doet, dat je je -ook al ouders- aan zijn geboden houdt, al is de functie van de wet door Jezus sterven en opstanding wel wezenlijk veranderd (Galaten 3:24)! [dia17]

Laat onze geloofsopvoeding er daarom alsjeblieft niet uit bestaan dat we kinderen in een keurslijf van regels en voorschriften persen (een zogenaamde strenge/strakke opvoeding).

[dia18] **Laten we onze kinderen voorleven en laten ervaren dat er niets mooier is dan leven met de HERE, niets heerlijker dan leven in de vrijheid van Christus.**

Laten we het verlangen opwekken naar een leven met God. Omdat dat het mooiste is wat er is: onze kinderen zijn kinderen van de HERE, en met en bij Hem is het leven goed, en kom je als mens tot je bestemming!

Om dat verlangen naar God op te kunnen wekken, [dia19] is het wel noodzakelijk dat jij als opvoeder allereerst zelf een diep verlangen kent naar Christus in je.

[dia20] Hoe krijgt Christus gestalte in jou? Hoe wordt zichtbaar dat jij als vader/moeder/opvoeder van Christus bent? Wat bezielt jou?

Vergis je niet: gebrek aan verlangen is funest. Voor de kerk, maar zeker ook voor de opvoeding. Ook daarom maak ik me zorgen over de matheid, vlakheid, lauwheid en gezapigheid om ons heen. Zorgen over zo weinig vuur, passie en enthousiasme.

Zijn we met elkaar nog wel het *zout* van de aarde?

Of zijn we zo langzamerhand de *zoutzakken* van de aarde geworden?

Wat onze kinderen echt nodig hebben is dat er van hen gehouden wordt.

En wat ze ook echt nodig hebben is dat er rolmodellen/identificatiefiguren zijn, mensen in wie ze Christus kunnen zien, en wat het betekent om Christus na te volgen.

Mensen die een visie op het leven hebben.

In zijn boek [dia21] *Wijs me de weg!* noemt dr W. ter Horst een aantal taken voor een christelijke opvoeder: hij/zij is schatbewaarder, tuinier, herder, gids en priester.

Ik werk ze hieronder uit.

Je bent **schatbewaarder**. [dia22] Kinderen zijn een kostbare schat die aan jou zijn toevertrouwd (het zijn allereerst kinderen van God!).

Dat vraagt dat je **veiligheid** en bescherming biedt.

Fysiek – zijn kinderen veilig bij jou?

En ook *psychisch* – mag een kind zichzelf zijn, of moet het voldoen aan jouw verwachtingen en eisen?

Veiligheid staat onder druk bij ruziemakende ouders; bij een veeleisende, claimende en onvoorspelbare moeder; of bij een vader die niet anders doet dan je kleineren.

Het feit dat je gekend, erkend en geliefd bent is een ongelooflijk belangrijke basis om je veilig te weten.

Kinderen zijn aangewezen op liefde; en als je niet daadwerkelijk ondervindt dat jij bemind wordt, kwijn je weg of ga je op zoek naar wat geen echte liefde is of geeft...

Laten we – net als God – onvoorwaardelijk liefhebben.

Dat betekent niet dat we al het gedrag waarderen, maar wel dat we *die ander zelf* waarderen. (vergelijk preek Psalm 139).

Je bent **tuinier**. [dia23] Mooi beeld omdat het van **verzorging** spreekt.

Kijk maar wat een tuinier allemaal doet: water geven, bemesten, zorgen voor warmte, onkruid wieden, snoeien.

Een tuinier weet dat elke plant z'n eigenheid heeft, en dat je met de ene plant anders moet omgaan dan met de andere.

Bij dit beeld noemt Ter Horst het belang van het ook echt buiten spelen door kinderen.

Het is echt niet gezond voor de groei als een 4-jarige uit school thuiskomt en gelijk op z'n computer gaat spelen...

Je bent **herder**. [dia24] Een bekend bijbels beeld.

Een herder heeft liefde voor zijn schapen; zo heeft een opvoeder hart voor de kinderen – voelen ze dat hart ook kloppen?

Een herder voert naar de groene weiden = toerusting: voldoende meegeven om het leven aan te kunnen – bekwaamheden bijbrengen, levenswijsheid overdragen.

Daarbij hoeft echt niet alles steeds functioneel te zijn: ook gewoon lekker samen genieten van het malse groene gras...

Je bent **gids**. [dia25] Dat wil zeggen dat je kinderen door dit leven van chaos en ontelbare keuzes gidst en helpt om zelf iemand te zijn.

Opvoeden is leren op eigen benen staan – zelf vrij en verantwoordelijk voor eigen daden en doen/laten.

Leren om je niet te verschuilen achter een ander, wat die er van vindt of wat de kerk ervan vindt, maar eigen keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen.

Doel van de opvoeding bepaalt het handelen van de gids – moet je dus je doel wel weten! *'Ik wil dat mijn kind gelukkig wordt'* – ja prachtig. Maar dat is nog wel heel vaag. Want wat is geluk? En hoe wordt het kind gelukkig?

Opvoedingsdoel (Waterink): [dia26] „*De vorming van de mens tot zelfstandige, God naar zijn Woord dienende persoonlijkheid, geschikt en bereid al de gaven die hij van God gekregen heeft, te gebruiken tot Gods eer en tot heil van het schepsel in alle levensverbanden.*”

We zijn hier niet op de aarde om het naar onze zin te hebben en het zelf prettig te hebben. Nee, we zijn geschapen tot eer van God en tot heil van onszelf en anderen.

Je bent **priester**. [dia27] Een priester is vertegenwoordiger van de liefde van God, legt verbinding tussen God en mens, maar treedt uiteindelijk wel zelf terug.

Belangrijk is luisteren ('de ziel tot onthulling luisteren'), om vervolgens met woorden van God adequaat te kunnen spreken.

Belangrijk is bidden, met de kinderen en voor de kinderen (vergelijk Job).

[dia28] Opvoeden is mooi en moeilijk. Laten we er elkaar bij helpen en in steunen.

[dia29] We geloven niet in maakbaarheid – dat we, als we maar precies doen wat in het boekje (of op internet) staat, gegarandeerd succes zullen hebben.

[dia30] We geloven wel in God, en zijn hulp door de heilige Geest. Daar mogen we om bidden en voor danken.

Maarten Luther schreef ooit: dit leven *is* geen vroomheid, maar een vroom *worden*; geen gezondheid maar een gezond *worden*; geen *zijn* maar een *worden*, geen rust maar een oefenen. We zijn het nog niet, maar worden het. Het proces is nog niet voltooid, maar in volle gang. Dit is niet het doel, maar de juiste weg. Het is nu niet allemaal glas en schittering, maar alles wordt gereinigd."

[dia31] In die **beweging van zijn naar worden** hebben wij als opvoeders een taak, een opdracht.

En vergis je niet: daarin is wat wij wel doen en niet doen, wat wij wel geloven en niet geloven, wat wij wel bidden en niet bidden, echt heel erg van belang.

Opvoeden doet er toe!

Denk er daarom over na. Praat er met elkaar over.

En bovenal – laten we onze kinderen (en onszelf) steeds weer bij God brengen.

Amen

[dia32]